

आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत प्रस्ताव “विशेष बाब” म्हणून मंजूर करण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: स्थाविका- ०५२२/प्र.क्र. ६२ (३) /का.१४८२

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २२ जून, २०२२

वाचा:- १) शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक: स्थाविका-०६१६/प्र.क्र.९६/का.१४८२, दि. १२ जुलै, २०१६
२) शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक: स्थाविका-०६१६/प्र.क्र.९६/का.१४८२, दि. ३१ ऑगस्ट, २०१७

प्रस्तावना:-

नियोजन विभागाच्या संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयानुसार आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रमाच्या कार्यान्वयनासाठी मार्गदर्शक तत्वे निर्गमित करण्यात आली आहेत. सदर सूचनांनुसार अनुज्ञेय नसलेल्या तसेच कमाल आर्थिक मर्यादेपेक्षा जास्त रकमेच्या कामाची / बाबींची शिफारस सन्माननीय विधानमंडळ सदस्याने/सदस्यांनी केल्यास सर्वसाधारण नियम म्हणून ही बाब नाकारणे अनिवार्य ठरते. तथापि, काही शिफारशींच्या अंमलबजावणीने शासकीय मालमत्ता निर्माण होणार असल्यास अथवा काही शिफारशी साहित्यिक, क्रीडा इ. क्षेत्राशी संबंधित असून लोकोपयोगी असल्यास त्यासंदर्भात “विशेष बाब” म्हणून मंजूरी देण्याबाबतच्या तरतुदी संदर्भाधीन क्र. २ येथील शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आल्या आहेत. आता मा. मंत्रीमंडळ उपसमितीने दि. १९.०५.२०२२ रोजीच्या बैठकीमध्ये घेतलेल्या निर्णयानुसार एखाद्या प्रस्तावास “विशेष बाब” म्हणून मंजूरी देण्याच्या तरतुदीमध्ये सुधारणा करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्या अनुषंगाने, संदर्भ क्र.२ येथील दि. ३१ ऑगस्ट, २०१७ चा शासन निर्णय अधिक्रमित करून पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रमाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार या कार्यक्रमांतर्गत अनुज्ञेय नसलेल्या किंवा अनुज्ञेय असून कमाल आर्थिक मर्यादेपेक्षा जास्त रकमेच्या बाबींना/कामांना “विशेष बाब” म्हणून मंजूरी देण्याचे अधिकार मा. उपमुख्यमंत्री/मा. मंत्री (नियोजन) यांना खालील तरतुदींच्या अधीन असतील :-

(अ) शासकीय मालमत्ता निर्माण होणाऱ्या व कमाल आर्थिक मर्यादेपेक्षा अधिकच्या बाबी

ज्या कामांतून शासकीय स्थायी मालमत्ता निर्माण होणार आहे परंतु त्यासाठी लागणारा निधी कमाल आर्थिक मर्यादेपेक्षा अधिक आहे, अशा बांधकामांच्या बाबींचे प्रस्ताव सन्माननीय विधानमंडळ सदस्यांनी संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर केल्यावर जिल्हाधिकारी हे अनुषंगिक बाबींची पडताळणी करून, ही बाब कार्यान्वित झाल्याने शासनाची/स्थानिक स्वराज्य संस्थांची स्थायी मालमत्ता निर्माण होत असल्याचे व

सदर मालमत्ता लोकोपयोगी ठरणार असल्याचे प्रमाणित करून, त्यास “विशेष बाब” म्हणून मंजुरीचा प्रस्ताव शासनाच्या नियोजन विभागास सादर करतील. सदर प्रस्तावाची नियोजन विभागामार्फत छाननी करून व उपयुक्तता विचारात घेऊन प्रस्ताव नियोजन विभागाचे मा. प्रभारी मंत्री यांना मंजुरीस्तव तथा निर्णयास्तव सादर करण्यात येईल. या कामांसाठी कमाल आर्थिक मर्यादेची अट राहणार नाही. तसेच या कामासाठी एकापेक्षा अधिक विधानमंडळ सदस्यांचे निधी एकत्रिकरण अनुज्ञेय राहील.

(ब) शासकीय मत्ता निर्माण न होणाऱ्या लोकोपयोगी बाबी

केंद्र अथवा राज्य शासनाच्या सहभागाने आयोजित करण्यात येणाऱ्या आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / राज्यस्तरीय साहित्य संमेलने किंवा क्रीडा स्पर्धासाठी “विशेष बाब” म्हणून मंजूरी देता येईल. अशा बाबींमध्ये एका कामाकरीता/ बाबीकरीता एकापेक्षा जास्त विधानमंडळ सदस्यांचे निधी एकत्रिकरण अनुज्ञेय असेल. तथापि, एका विधानमंडळ सदस्यास अशा बाबीकरीता शिफारस करण्याची कमाल आर्थिक मर्यादा ₹ ९० लक्ष एवढी असेल व संपूर्ण कार्यक्रम/स्पर्धासाठीची एकत्रित कमाल आर्थिक मर्यादा ₹. १००.०० लक्ष एवढी राहील. अशा बाबींचे प्रस्ताव संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेमार्फत शासनास प्राप्त होणे आवश्यक राहील. सदर संमेलने/क्रीडा स्पर्धाच्या आयोजनासाठी एखाद्या शासनमान्य नोंदणीकृत सेवाभावी संस्था/ संघटना यांचे सहकार्य अनुज्ञेय असेल. तथापि, निधी वितरण मात्र शासकीय यंत्रणेला किंवा स्थानिक स्वराज्य संरथेलाच करण्यात येईल. तसेच प्रकरण परत्वे आवश्यकतेनुसार उपरोक्त वैयक्तिक व एकत्रित कमाल आर्थिक मर्यादेची अट शिथिल करण्याचे अधिकार शासनास राहतील.

(क) सहकारी अथवा नोंदणीकृत संस्था (गृहनिर्माण संस्था वगळता)/संघटना किंवा शैक्षणिक संस्था यांची स्थायी मत्ता निर्माण होणारी कामे

एखाद्या सहकारी अथवा नोंदणीकृत संस्था (गृहनिर्माण संस्था वगळता)/संघटना किंवा शैक्षणिक संस्था यांची स्थायी स्वरूपाची चल/अचल मत्ता निर्माण होणार असल्यास, अशा बाबींचे प्रस्ताव सन्माननीय विधानमंडळ सदस्यांनी संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर करावेत. अशा बाबींमध्ये एका कामाकरीता/ बाबीकरीता एकापेक्षा जास्त विधानमंडळ सदस्यांचे निधी एकत्रिकरण अनुज्ञेय असेल. तथापि, एका विधानमंडळ सदस्यास अशा बाबीकरीता शिफारस करण्याची कमाल आर्थिक मर्यादा ₹ ९० लक्ष एवढी असेल. जिल्हाधिकारी यांनी अशा बाबींचे प्रस्ताव शासनास सादर करतांना, सदर संस्था/संघटनेचे नोंदणी प्रमाणपत्र, मागील तीन वर्षांचे आर्थिक लेखे व लेखापरीक्षण अहवाल प्रस्तावासोबत सादर करावेत. तसेच ज्या क्षेत्रामधील कामाकरीता निधीची शिफारस करण्यात आली आहे त्या क्षेत्रामध्ये संबंधित संस्था किमान ३ वर्षांपासून कार्यरत असून संरथेचे त्या संदर्भातील उल्लेखनिय कार्याबाबत संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी आपले अभिप्राय देणे आवश्यक राहील. सदर प्रस्ताव शासनाच्या नियोजन विभागामार्फत नियोजन विभागाच्या प्रभारी मंत्रीमहोदयांना मंजुरीस्तव सादर करण्यात येतील. अशा प्रकरणांत आवश्यकता भासल्यास नियोजन विभाग संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाचे अभिप्राय घेऊन, नियोजन विभागाचे

प्रभारी मंत्री यांना “विशेष बाब” म्हणून मंजुरीस्तव प्रकरण सादर करेल. अशा प्रकरणांत नियोजन विभागाचे प्रभारी मंत्री यांना “विशेष बाब” म्हणून मंजुरीचे अधिकार एका प्रकरणासाठी/बाबीसाठी ₹५०.०० लाख या कमाल आर्थिक मर्यादेपर्यंत असतील.

२. विधानमंडळ सदस्यांकडून “विशेष बाबीचे” प्रस्ताव थेट शासनास प्राप्त झाल्यास, त्यावर संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडून वरील “अ”, “ब” व “क” मधील तरतुदी विचारात घेऊन, प्रस्ताव सादर करण्यासंदर्भात शासन स्तरावरुन सूचना देण्यात येतील.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२२०६२३१७२९५४७६१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सं. ह. धुरी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत अग्रेषित,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री याचे प्रधान सचिव,
३. मा. मंत्री (नियोजन) यांचे खाजगी सचिव,
४. मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव,
५. मा. राज्यमंत्री (नियोजन) यांचे खाजगी सचिव,
६. मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव,
७. मा. विरोधी पक्षनेता विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
८. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
९. सर्व विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य
१०. सर्व विभागीय आयुक्त,
११. सर्व जिल्हाधिकारी,
१२. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
१३. महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर,
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर,
१५. संचालक, लेखा व कोषागरे, महाराष्ट्र राज्य मुंबई,
१६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
१७. सर्व उप आयुक्त (नियोजन), विभागीय आयुक्ताची कार्यालये,
१८. सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी,
१९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

२०. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई (पत्राने).
२१. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२२. बहुजन समाज पार्टी, डी-१, इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई-१,
२३. भारतीय जनता पाटी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॉर्क क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरीमन पॉईंट, मुंबई-२०,
२४. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई-४ (५ प्रती),
२५. महाराष्ट्र कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई-१३,
२६. इंडीयन नॅशनल कॉंग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश कॉंग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-२५,
२७. नॅशनलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरिमन पॉईंट, मुंबई-१,
२८. शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-२८,
२९. निवडनस्ती, कार्यासन १४८२, नियोजन विभाग.